



**ČESKÁ REPUBLIKA**  
**ROZSUDEK**  
**JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobce: **Y. S.**, nar. xx, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, pošt. schr. 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 2. 2013, č. j. OAM-79/ZA-ZA06-K01-R2-2011,

**t a k t o :**

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

**O d ů v o d n ě n í**

Rozhodnutím ze dne 13. 2. 2013, č. j. OAM-79/ZA-ZA06-K01-R2-2011, rozhodl žalovaný podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), o neudělení mezinárodní ochrany žalobci, jelikož neshledal důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany žalobci.

Toto rozhodnutí žalobce napadl žalobou, ve které namítal porušení zákona o azylu a správního řádu.

Stěžejní námitkou žalobce je, že žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav, pokud jde o důvod udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Žalobce uvádí, že v případě návratu na Ukrajinu by mu hrozilo uvěznění, jelikož se vyhýbal povinné vojenské službě a poukázal na riziko krutého či nelidského zacházení s ohledem na poměry v ukrajinských věznicích.

Z těchto důvodů navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě rekapituloval napadené rozhodnutí. K námitce žalobce uvedl, že možnost stíhání je čistě hypotetická, jelikož k plnění vojenské služby nebyl nikdy ani povolán. Z dostupných informací je navíc pravděpodobné, že v případě návratu do vlasti by mu hrozila mnohem spíše pokuta, nežli uvěznění. K otázce podmínek v ukrajinských věznicích odkázal žalovaný na rozhodnutí NSS sp. zn. 7 As 9/2012.

Závěrem žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Ze správního spisu zjistil soud následující skutečnosti:

Dne 11. 3. 2011 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, ve které uvedl, že z Ukrajiny odešel v roce 2004, protože nechtěl nastoupit do armády. O mezinárodní ochranu požádal po telefonickém rozhovoru s matkou, která mu sdělila, že jí bylo vyhrožováno, že jakmile se žalobce vrátí domů, bude odveden do armády. Rovněž uvedl, že se obává trestního stíhání. Dne 25. 3. 2011 byl se žalobcem veden pohovor, ve kterém rozvedl svá tvrzení ze žádosti o mezinárodní ochranu a znovu vyjádřil obavy z uvěznění na Ukrajině. Dne 19. 9. 2011 byl se žalobcem veden doplňující pohovor, ve kterém uvedl, že se pomocí úplatků bránil svému povolání do armády. Dne 21. 9. 2011 vydal žalovaný první rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany žalobci. Toto rozhodnutí bylo rozsudkem zdejšího soudu ze dne 5. 9. 2012, č.j. 45 Az 5/2011 – 75, zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení. Soud konstatoval, že žalovaný při svém rozhodování o možnosti udělení doplňkové ochrany vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, čímž porušil ustanovení § 3 správního řádu a zatížil tak řízení procesní vadou, která mohla mít vliv na zákonnost vydaného rozhodnutí. Soud žalovanému vytkl, že vycházel z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 27. 1. 2004, č.j. 103338/2004-LP, tj. z informace, kterou s ohledem na časový odstup nelze jako podklad pro úvahu o možnosti udělení doplňkové ochrany použít. Soud sice nepřehlédl, že součástí správního spisu byly i aktuálnější zprávy, žádná z nich však neodpovídala na stěžejní otázku, zda žalobci po návratu do země původu hrozí trest vězení či nikoli.

Žalovaný na to dne 5. 2. 2013 provedl další pohovor se žalobcem, kde jmenovaný znovu zopakoval své obavy z případného uvěznění po návratu na Ukrajinu. Dne 13. 2. 2013 vydal žalovaný v pořadí druhé, tj. napadené rozhodnutí, kterým mezinárodní ochranu žalobci neudělil. V odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností. Dále uvedl, že podle informace MZV žalobci pravděpodobně vězení nehrozí, i s ohledem na to, že k výkonu vojenské služby nikdy nebyl povolán. Dále uvedl, že občanům Ukrajiny, kteří jsou starší 30 let, vojenskou službu nevykonali a do vlasti se vrací po dlouhodobém pobytu v zahraničí, pravděpodobně hrozí maximálně pokuta ve výši 30 EUR.

Krajský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Stěžejním argumentem žalobce je hrozba uvěznění v důsledku vyhýbání se vojenské službě. Soud úvodem konstatuje, že hrozba trestního stíhání v zemi původu není zásadně sama o sobě azylovým důvodem a odkazuje na závěry NSS z rozhodnutí sp. zn. 7 Azs 9/2012, podle kterých *„hrozbu pronásledování nevytváří sama o sobě skutečnost, že proti žadateli o udělení mezinárodní ochrany může být v zemi původu zahájeno, nebo dokonce již bylo zahájeno, trestní stíhání v právním a institucionálním prostředí nedosahujícím běžné úrovně západních právních států. Takový komfort v poskytování azylové ochrany je totiž nemyslitelný, neboť by v podstatě znamenal, že každému trestně stíhanému v zemích, kde úroveň ochrany lidských práv nedosahuje západních standardů, má být poskytnut azyl. Azyl je však, jak již opakovaně judikoval Nejvyšší správní soud, institutem výjimečným, majícím chránit před pouze závažným porušováním lidských práv ze zákonem stanovených důvodů (k minimální intenzitě útrap, jež mohou být azylově relevantní, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, č. 1066/2007 Sb. NSS). Mezinárodní ochrana jako právní institut není nástrojem pro vyhnutí se snášení negativních důsledků trestního stíhání v zemi původu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04). Hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání tak může být sama o sobě azylově relevantní jen v omezeném okruhu případů, a to tehdy, když osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím hrozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné. Dále tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu. Např. proto, že stíhání je vedeno z účelových politických důvodů či proto, aby zastrašilo, umlčelo či jinak nelegitimně ovlivnilo stíhaného nebo jej připravilo o majetek, případně zničilo jeho společenské postavení, přičemž prostředky k nápravě takto účelového trestního stíhání a na ochranu stíhaného v zemi původu nejsou k dispozici či jsou neúčinné. Azylově relevantním důvodem proto většinou nebudou excesy při vyšetřování, a to zpravidla ani dějí-li se opakovaně, nejsou-li vedeny zlovolným záměrem, či obecně tvrdá praxe orgánů trestní spravedlnosti, nedosahuje-li nelidských rozměrů“. Z vyjádření žalobce i z dalších dostupných informací soud připomíná, že proti žalobci není v současnosti trestní stíhání vedeno, navíc hrozba*

uvěznění je v jeho případě spíše méně pravděpodobnou eventualitou než pravděpodobným následkem jeho návratu na Ukrajinu. K tomu soud pokládá za nezbytné zdůraznit, že povinnost bránit svou vlast představuje jednu ze základních občanských povinností a pakliže se žalobce výkonu této povinnosti vyhýbal, je povinen snášet případné následky svého jednání, včetně eventuality trestního stíhání.

Přestože soud stejně jako žalovaný nepokládá hrozbu vězení v případě žalobce za pravděpodobnou, zabýval se rovněž otázkou, zda jsou podmínky v ukrajinských věznicích natolik nepřijatelné, že by bránily návratu žalobce do vlasti a dospěl k závěru, že tomu tak není a odkazuje přitom na již zmíněné rozhodnutí NSS, podle kterého *„Podle zpráv ze země původu není ani neutěšená situace v ukrajinských věznicích závažná do té míry, že by představovala pro stěžovatelku a) hrozbu takové újmy, že by mohla být kvalifikována jako vážná újma ve smyslu ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za kterou se považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky“*. Žalobce nepředložil žádné důkazy svědčící o tom, že by se situace v ukrajinských věznicích od doby vydání citovaného rozhodnutí NSS výrazně zhoršila (jím uváděné zprávy USA, Rady Evropy a Amnesty International jsou z doby před citovaným rozhodnutím NSS) a ani ze správního spisu nic podobného nevyplývá. Soud tak uzavírá, že závěr žalovaného, že žalobci nehrozí v případě návratu na Ukrajinu mučení nebo jiné nelidské zacházení, vychází z dostatečně zjištěného skutkového stavu a je dle názoru soudu přesvědčivý.

Vzhledem ke skutečnosti, že od vydání napadeného rozhodnutí došlo na Ukrajině k zásadním společenským změnám, zabýval se soud nad rámec žalobních bodů i touto problematikou. Ohledně dalšího vývoje na Ukrajině soud uvádí, že je namístě aplikovat zásadu *non-refoulement* pokud *„by byly dány důvody k ochraně žalobce před hrozcí vážnou újmu v zemi původu, které žalovaný nezohlednil za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. Poznatky k tomu zpravidla vyplývají z vyjádření žadatele v žádosti nebo při pohovoru a ze skutečností zjištěných o zemi původu v řízení či známých z jiných řízení, či známých obecně. Pokud tedy soud má k dispozici poznatky o tom, že žadateli o azyl je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady non-refoulement a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být žalobou výslovně namítána. (...) Ve věcech mezinárodní ochrany totiž existují mezinárodní závazky, které je třeba respektovat (...). Soud tedy musí nad rámec žalobních bodů respektovat princip non-refoulement vyplývající z Ženevské úmluvy a i z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“* (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009 – 84, publikované pod č. 2288/2011 Sb. NSS).

Zdejší soud je tedy při obecné známosti aktuální vnitřní bezpečnostní situace na Ukrajině povinen vyhodnotit, zda jsou dány důvody pro neaplikování ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy zda má přihlížet i ke skutečnostem relevantním pro možné udělení doplňkové ochrany,

které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. K této problematice NSS v rozsudku ze dne 22. 4. 2011, čj. 5 Azs 3/2011 – 131 uvedl, že „[k]rajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu. (...) Dostatečné záruky pro respektování zásady non-refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§ 10a zákona o azylu).“

Vzhledem k obecně známé aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce (alespoň v některých částech), není důvodu pochybovat o tom, že se jedná o skutečnost, která může mít z hlediska naplnění podmínek doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu relevanci, přičemž žalobce ji, objektivně vzato, nemohl uplatnit již v předchozím řízení před žalovaným.

Žalobci nicméně nic nebrání v tom, aby neprodleně poté, co obdrží tento rozsudek krajského soudu, učinil u příslušného útvaru cizinecké policie nebo v přijímacím středisku (viz § 3a zákona o azylu) prohlášení o mezinárodní ochraně. Za této situace bude žalovaný povinen umožnit mu, v souladu s § 10 zákona o azylu, podat novou žádost o mezinárodní ochranu (novelou zákona o azylu, provedenou zákonem č. 379/2007 Sb., byla z § 10 zákona o azylu vypuštěna dvouletá lhůta, před jejímž uplynutím nebylo možné opakovaně žádat o mezinárodní ochranu). Pokud žalobce podá novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou bude opírat o změnu bezpečnostní situace v zemi původu, která vyšla najevo v nynějším řízení před krajským soudem, bude žalovaný povinen posoudit tuto žádost jako přípustnou minimálně v rozsahu takového tvrzení, a to právě z důvodu existence mezinárodního závazku *non-refoulement*, který musí být respektován.

Lze tak uzavřít, že ač v dané věci existují z hlediska mezinárodní ochrany nové relevantní skutečnosti, které nebyly v řízení před žalovaným zohledněny (neboť se v té době ještě nestaly), má žalobce dostatečné právní záruky pro to, že mohou být dodatečně posouzeny k tomu příslušným správním orgánem v novém správním řízení, pokud takové řízení vyvolá. Případné nové rozhodnutí o takové žádosti by pak podléhalo soudnímu přezkumu.

Pouze pro úplnost lze dodat, že i kdyby žalobce novou žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal, není možné v případě, že by existovaly důvody znemožňující vycestování, realizovat jeho správní vyhoštění na základě stávajícího rozhodnutí o vyhoštění. Takový postup by byl totiž v rozporu s § 120a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon

o pobytu cizinců), dle něhož vzniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, policie vydá nové rozhodnutí ve věci (§ 101 správního řádu), po vyžádání nového závazného stanoviska žalovaného podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Případně nově vydané rozhodnutí o vyhoštění žalobce by bylo (po vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení) taktéž možné napadnout správní žalobou. Pokud by žalovaný v závazném stanovisku dospěl k závěru, že vycestování žalobce není možné, byla by poté policie povinna žalobci podle § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců vydat vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

**Poučení:** Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz).

V Praze dne 25. února 2015

**JUDr. Dalila Marečková, v.r.**  
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:  
Vlasáková